

Sivistysvaliokunnalle

Keskusrikospoliisin lausunto sivistysvaliokunnalle asiassa HE 74/2026 vp

Eduskunnan sivistysvaliokunta on pyytänyt Keskusrikospoliisilta lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 74/2026 vp).

1. Lausuttavana oleva asia

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettaviksi kotoutumisen edistämisestä annettua lakia, vapaasta sivistystyöstä annettua lakia, työvoimapalveluiden järjestämisestä annettua lakia, työttömyysturvalakia, valtakunnallisista opinto-, koulutus- ja tutkintorekistereistä annettua lakia, oppivelvollisuuslakia ja kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia.

Esityksen tavoitteena on uudistaa kotoutumispalvelut vastaamaan pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmaa, jonka mukaan kotoutumisasiäkkäiden perustuu kielen oppimiseen, työntekoon sekä suomalaisen yhteiskuntaan perehtymiseen ja sen sääntöjen noudattamiseen, on sekä kannustavaa että velvoittavaa ja korostaa myös maahanmuuttajan omaa vastuuta.

Esityksen mukaan kotoutumista ja kielitaitoa edistävien koulutusten kokonaisuutta uudistettaisiin ja sen rahoitus koottaisiin yhteen kanavaan kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen. Työvoimaviranomaisen vastuulle säädettäisiin lukutaitokoulutuksen järjestäminen. Esityksessä toteutettaisiin lisäksi hallitusohjelman mukainen 15 miljoonan euron säästötavoite. Kotoutuminen olisi mahdollista molemmilla kotimaisilla kielillä.

Esityksessä toteutettaisiin päätös, jonka mukaan valtion korvauksista kotoutumisen edistämiseen tavoitellaan vuoden 2027 alusta lukien 30 miljoonan euron säästöä vuoden 2027 tasolla. Lisäksi sääntelyä kevennettäisiin ja kotoutuja-asiakkaan palveluprosessia sujuvoitettaisiin.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2027.

2. Keskusrikospoliisin kommentit asiaan

Hallituksen esityksessä ehdotetuilla lakimuutoksilla ei ole suoria vaikutuksia Keskusrikospoliisin tehtäviin. Keskusrikospoliisi pitää kuitenkin kotouttamista edistäviä toimenpiteitä kannatettavina.

Kotoutumisen onnistumisella on rikollisuutta ennalta estävä vaikutus. Keskusrikospoliisi pitää kannatettavana esityksen tavoitetta pyrkiä kotouttamisessa siihen, että maahanmuuttaja perehtyy suomalaiseen yhteiskuntaan ja että kotouttamisessa edellytetään yhteiskunnan sääntöjen noudattamista. Onnistuneella kotouttamisella ehkäistään syrjäytymistä. Syrjäytymisestä aiheutuu moninaisia haittoja ja kustannuksia yhteiskunnalle. Seuraukset voivat näkyä esimerkiksi yleisinä järjestyshäiriöinä. Yhteiskuntaan kotoutumisen epäonnistuminen lisää riskiä rikolliseen toimintaan syylistymiseen. Keskusrikospoliisi katsoo, että mahdollisimman onnistunut kotouttaminen tukee yleisen järjestyksen ja turvallisuuden varmistamista.

Robin Lardot, Keskusrikospoliisin päällikkö, poliisineuvos

Ida Ketonen, ylitarkastaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 06.05.2026 klo 09:14. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu

Sivistysvaliokunta

Tiedoksi

Poliisihallitus